# СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

# «УКРАЇНА І ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ»

| **1. Загальна інформація про освітній компонент** | |
|---|---|
| **Рівень вищої освіти** | перший (бакалаврський) |
| **Повна офіційна назва закладу вищої освіти** | Заклад вищої освіти «Подільський державний університет» |
| **Інститут** | Навчально-науковий інститут харчових технологій |
| **Кафедра** | Кафедра правознавства та соціально-гуманітарної освіти. |
| **Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години** | 3 кредити ЄКТС / 90 год. |
| **Мова викладання** | Українською мовою |
| **Інформація про викладача дисципліни** | Циганюк Микола Анатолійович, кандидат історичних наук,<br>Сторінка кафедри: https://pdatu.edu.ua/pro-universytet/navchalno-naukovyy-instytut-kharchovykh-tekhnolohiy/kafedra-pravoznavstva-ta-sotsialno-humanitarnoyi-osvity.html<br>https://pdatu.edu.ua/personal/tsyhaniuk-mykola-anatoliiovych.html?ml=1<br>Електронна пошта: tsyganyuk.m@gmail.com<br>Номер телефону: +38(097) 681 87 48<br>Боднар Алла Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент<br>Електронна пошта: bodnar.alla@ukr.net<br>Номер телефону: +38(097) 3904652<br>Нестеренко Валерій Анатолійович, кандидат історичних наук, доцент<br>Електронна пошта: nesterenko66@ukr.net |
| **2. Місце освітнього компонента в освітній програмі** | |
| **Статус освітнього компонента** | Вибіркова |
| **Передумови для вивчення** | Для вивчення дисципліни «Україна і глобальний світ» здобувач вищої освіти має володіти курсами з «Історії та культури України», «Політології», «Філософії» та «Правознавства». |
| **Політика дисципліни** | **Умовою** успішного вивчення освітнього компонента «Україна і глобальний світ» є засвоєння теоретичного матеріалу з усіх тем, визначених робочою програмою, що сприяють формуванню відповідних програмних результатів навчання освітньої програми.<br>**Академічна доброчесність.** Відповідно до принципів академічної доброчесності та нормативних документів ЗВО «ПДУ» щодо політики академічної доброчесності, очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Здобувачі, відповідально відноситимуться щодо |

| | |
|---|---|
| | дотримання норм законодавства про авторське право, вказуватимуть посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, уникатимуть фальсифікації або фабрикації інформації. Дотримуватимуться усіх зобов'язань відповідно до укладеної декларації про дотримання академічної доброчесності https://surl.li/ayoxkw.<br>**Використання ШІ.**<br>*Дозволені випадки використання ШІ.*<br>Генерація ідей та мозковий штурм: пошук тем для досліджень, структурування планів робіт чи генерація гіпотез.<br>Редагування та вдосконалення тексту: перевірка граматики, стилістики,<br>виправлення помилок чи переклад матеріалів.<br>Пошук додаткових джерел та фактчекінг: використання ШІ як допоміжного інструменту для пошуку матеріалів (із обов'язковою подальшою перевіркою фактів у першоджерелах).<br>Аналіз та підготовка до занять: створення самостійних тестів для перевірки власних знань або пояснення складних концепцій.<br>*Обмеження та заборони.*<br>Повна автоматична генерація робіт: забороняється видавати згенерований ШІ текст, код чи аналітику за власні оригінальні розробки (есе, контрольні, реферати).<br>Сліпе копіювання: викладач не приймає роботи із вигаданими джерелами, цитатами чи викривленими фактами, згенерованими ШІ.<br>Використання під час підсумкового контролю: під час складання іспиту чи виконання модульних контрольних робіт використання інструментів ШІ суворо заборонено (якщо інше не передбачено завданням).<br>**Визнання результатів попереднього навчання.** У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти http://surl.li/fobze. Зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).<br>В неформальній освіті:<br>- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів (посилання на деякі онлайн-платформи додано у розділі інформаційного забезпечення), тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю). |

| | |
|---|---|
| | В інформальній освіті:<br>- наявність наукової публікації;<br>- волонтерська діяльність.<br>Перезарахування результатів навчання отриманих під час здобуття попередньої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» https://surl.li/esctnr.<br>**Відвідування занять.** Об′овязковим є відвідування усіх видів занять. За об′єктивних причин (хвороба, карантин, індивідуальний графік, тощо) навчання може проходити в он-лайн форматі. Здобувачі обов'язково мають дотримуватись строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт що передбачені під час вивчення дисципліни. |

**3. Мета освітнього компонента**

Формування у студентів цілісного уявлення про глобальний світ, причини, передумови та наслідки глобалізації, про цивілізаційне місце українців в різні періоди європейської історії, про нинішні міжнародні відносини України, ознайомлення з теоретичними і практичними аспектами української та світової політики та розкриття змісту специфічних понять і підходів, що використовуються у вивченні політичних взаємодій на міжнародній арені.

Завданням курсу «Україна і глобальний світ» ознайомлення студентів з етимологією та змістом основних понять, категорій та термінів, фактологічним матеріалом; - формування системних знань щодо сучасних інтеграційних та глобалізаційних процесів у світі; - формування розуміння суті інтеграційних процесів у сучасних міжнародних відносинах в США, Європі, Азії, Африці та Латинській Америці; - вироблення студентом власної позиції щодо глобалізаційних процесів та їх впливу на функціонування держави-нації, зокрема, і України.

Після вивчення дисципліни «Україна і глобальний світ» здобувачі вищої освіти повинні знати: свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здобувачі вищої освіти повинні уміти цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність, володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

Окрім цього передбачено формування соціальних навичок та компетентностей сталого розвитку. Зокрема: самопрезентація в новому колективі, здатність керувати емоціями, уміння реагувати на критику, творче мислення, робота в команді, знання професійної етики, міжособистісне спілкування, відповідальність (soft skills); системне мислення, компетентність випередження, нормативна компетентність, компетентність співпраці, компетентність самоусвідомлення, компетентність критичного мислення (greencomp).

**4. Структура навчальної дисципліни**

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Денна форма | | | | Заочна форма | | | |
| | усього | у тому числі | | | усього | у тому числі | | |
| | | лекції | практичні | самостійна робота | | лекції | практичні | самостійна робота |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| **Змістовий модуль 1. Україна та світ в історичній ретроспективі** | | | | | | | | |
| Тема 1. Предмет та завдання навчальної дисципліни «Україна і глобальний світ». Основні категорії курсу. | 10 | 2 | 2 | 6 | 10 | | 2 | 8 |
| Тема 2. Українські землі в системі цивілізаційних відносин в період античності та Середньовіччя (VI ст. до н.е. – XVI ст. н.е) | 12 | 2 | 2 | 8 | 12 | 2 | | 10 |
| Тема 3. Українська Козацька держава та її місце в європейській політиці XVII-XVIII ст. | 12 | 2 | 2 | 8 | 12 | | | 12 |
| Тема 4. Українське питання у системі міжнародних відносин політиці XIX - початку XX ст. | 11 | 2 | 2 | 7 | 11 | | | 11 |
| **Разом за змістовим модулем 1** | **45** | **8** | **8** | **29** | **45** | **2** | **2** | **41** |
| **Змістовий модуль 2. Політичний простір глобального світу** | | | | | | | | |
| Тема 1. Геополітика як наука. Основні школи у геополітиці. | 8 | | 2 | 6 | 8 | | | 8 |
| Тема 2. Глобальні міжнародні структури: історія та сучасність. | 8 | 2 | | 6 | 8 | 2 | | 6 |
| Тема 3. Євроінтеграційна політика України: виклики та перспективи. | 10 | 2 | 2 | 6 | 10 | | | 10 |
| Тема 4. Глобальні проблеми людства. | 10 | 2 | 2 | 6 | 10 | | 2 | 8 |
| Тема 5. Українська діаспора в глобальному світі: історія та сучасність | 9 | | 2 | 7 | 9 | | | 9 |
| **Разом за змістовим модулем 2** | **45** | **6** | **8** | **31** | **45** | **2** | **2** | **41** |
| **Усього годин** | **90** | **14** | **16** | **60** | **90** | **4** | **4** | **82** |

## 5. Теми семінарських занять

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Денна форма | | | | Заочна форма | | | |
| | усього | у тому числі | | | усього | у тому числі | | |
| | | лекції | практичні | самостійна робота | | лекції | практичні | самостійна робота |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Змістовий модуль 1. Україна та світ в історичній ретроспективі** | | | | | | | | |
| Тема 1. Предмет та завдання навчальної дисципліни «Україна і глобальний світ». Основні категорії курсу. | 10 | 2 | 2 | 6 | 10 | | 2 | 8 |
| Тема 2. Українські землі в системі цивілізаційних відносин в період античності та Середньовіччя (VI ст. до н.е. – XVI ст. н.е) | 12 | 2 | 2 | 8 | 12 | 2 | | 10 |
| Тема 3. Українська Козацька держава та її місце в європейській політиці XVII-XVIII ст. | 12 | 2 | 2 | 8 | 12 | | | 12 |
| Тема 4. Українське питання у системі міжнародних відносин політиці XIX - початку XX ст. | 11 | 2 | 2 | 7 | 11 | | | 11 |
| **Разом за змістовим модулем 1** | **45** | **8** | **8** | **29** | **45** | **2** | **2** | **41** |
| **Змістовий модуль 2. Політичний простір глобального світу** | | | | | | | | |
| Тема 1. Геополітика як наука. Основні школи у геополітиці. | 8 | | 2 | 6 | 8 | | | 8 |
| Тема 2. Глобальні міжнародні структури: історія та сучасність. | 8 | 2 | | 6 | 8 | 2 | | 6 |
| Тема 3. Євроінтеграційна політика України: виклики та перспективи. | 10 | 2 | 2 | 6 | 10 | | | 10 |
| Тема 4. Глобальні проблеми людства. | 10 | 2 | 2 | 6 | 10 | | 2 | 8 |
| Тема 5. Українська діаспора в глобальному світі: історія та сучасність | 9 | | 2 | 7 | 9 | | | 9 |
| **Разом за змістовим модулем 2** | **45** | **6** | **8** | **31** | **45** | **2** | **2** | **41** |
| **Усього годин** | **90** | **14** | **16** | **60** | **90** | **4** | **4** | **82** |

## 6. Очікувані результати навчання

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН 1. Знати основні поняття, категорії та закономірності розвитку геополітичного становища українських земель в історичній ретроспективі

РН 2. Розуміти особливості становлення та функціонування української державності з найдавніших часів до сьогодення.

РН 3. Аналізувати суспільно-політичні процеси та явища, визначати їхні причини які були протягом історії становлення державності в українців.

РН 4. Критично оцінювати інформацію, розрізняти факти, судження та маніпулятивні повідомлення, використовувати надійні джерела для формування обґрунтованих висновків.

РН 5. Аргументовано висловлювати й обстоювати власну громадянську позицію, брати участь у конструктивному обговоренні суспільно-політичних питань, поважаючи альтернативні погляди.

РН 6. Розуміти значення демократичних цінностей, прав і свобод людини, верховенства права та громадянської відповідальності для розвитку суспільства й держави.

РН 7. Усвідомлювати форми та механізми участі громадян у політичному житті, розуміти значення громадянської активності й діяльності інститутів громадянського суспільства.

## 7. Види навчальних занять

Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л), практичні заняття (ПЗ), самостійна робота (СР).

## 8. Методи навчання

Словесні (лекція, бесіда, дискусія, дебати); наочні (схеми, таблиці, інфографіка, мультимедійні презентації); практичні (аналіз політичних документів, статистичних даних, суспільно-політичних ситуацій і кейсів); інтерактивні (рольові ігри, моделювання політичних ситуацій, дебати); дослідницькі та проєктні (аналіз політичних процесів, підготовка аналітичних матеріалів і проєктів); цифрові (використання онлайн-платформ, опитувань та інструментів штучного інтелекту для пошуку й аналізу інформації з перевіркою достовірності джерел).

## 9. Засоби, форми та критерії оцінювання

### 9.1 Засоби оцінювання

Усні (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), письмові (самостійна робота, тести, практичні завдання, розрахункові завдання, навчальні проекти), комп'ютерні (презентації доповідей, виконання завдань у системі Moodle), індивідуальні завдання самоконтроль, самоаналіз.

### 9.2 Форми та критерії оцінювання

В освітньому процесі Університету використовуються такі види контролю: поточний, семестровий (підсумковий) та підсумкова атестація здобувачів вищої освіти. Оцінювання здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачів освіти навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю визначаються з урахуванням змісту накопичувальної системи оцінювання.

**ЗАЛІК**

У межах поточного контролю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів, якщо форма семестрового контролю – залік/диференційований залік.

Наприклад, за ЗМ 1 здобувач може отримати максимальну кількість балів – 50 бали. З них: 32 бали отримано на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях (8+8+8+8) та 18 балів за виконання МКР, яка передбачає перевірку засвоєних знань (теми лекційних, семінарських) занять та самостійна робота з усіх тем ЗМ 1.

**Приклад розподілу балів:**

| Змістовий модуль 1 (50 бали) | | | | | Змістовий модуль 2 (50 бали) | | | | | **Загальна сума балів (підсумкова оцінка)** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| СЗ 1 (Т1) | СЗ 2 (Т2) | СЗ 3 (Т3) | СЗ 4 (Т4) | **МК/СР1 (Т1-Т4)** | СЗ 1 (Т1) | СЗ 2 (Т3) | СЗ 3 (Т4) | СЗ 4 (Т5) | **МК/СР2 (Т1-Т5)** | |
| 8 | 8 | 8 | 8 | **18** | 8 | 8 | 8 | 8 | **18** | **100** |

*СЗ 1, СЗ 2 … - семінарське заняття, Т 1, Т 2,… - теми змістових модулів;*
*МК 1, МК 2 – модульні контрольні, СР – самостійна робота.*

**Критерії оцінювання знань на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях**

| | |
|---|---|
| **Високий рівень**<br>**8-7 балів** | Здобувач володіє не лише базовими знаннями, а й розуміє взаємозв'язки між різними темами, може аналізувати, синтезувати та оцінювати інформацію. Усі аудиторні завдання виконані бездоганно, без помилок. Здобувач здатен застосовувати знання у нестандартних ситуаціях, знаходити та презентувати власні рішення. |
| **Достатній рівень**<br>**6-5 балів** | Здобувач демонструє хороше засвоєння матеріалу, але з деякими незначними недоліками. Добре засвоїв основний матеріал, проте його знання можуть бути недостатньо глибокими. Можливі незначні неточності в термінології або формулюваннях.<br>Практичні/лабораторні завдання виконано правильно, але є незначні помилки. |
| **Середній рівень**<br>**4-3 бали** | На цьому рівні здобувач володіє матеріалом на мінімально достатньому рівні. Його знання є базовими, без глибини. Засвоїв лише основні поняття і факти. Матеріал є фрагментарним, а розуміння – поверховим.<br>Практичні/лабораторні завдання виконані лише частково або з суттєвими помилками. Здобувач відчуває труднощі з практичним застосуванням знань. |
| **Низький рівень**<br>**2-1 бали** | Здобувач володіє лише окремими елементами матеріалу.<br>Його відповіді є неповними та неточними.<br>Завдання виконані не повністю або не виконані взагалі. Відсутні практичні уміння. |
| **Незадовільний рівень**<br>**0 балів** | На цьому рівні здобувач не засвоїв матеріал і не виконав жодних вимог освітнього компонента.<br>Відсутність будь-яких знань із дисципліни. Здобувач не може назвати основні поняття чи терміни.<br>Всі завдання, включно з практичними та лабораторними, не виконані. |

**Критерії оцінювання МКР/СР**

Самостійна робота оцінюється під час написання МКР та виконання індивідуального завдання.

| | |
|---|---|
| **Високий рівень**<br>**18-16 балів** | Усі завдання виконано якісно, з використанням додаткових джерел та творчим підходом. У роботах присутні власні висновки та аргументована позиція. |
| **Достатній рівень**<br>**15-13** | Робота виконана в основному правильно, що свідчить про належний рівень засвоєння матеріалу. Окремі неточності не впливають суттєво на загальний результат, однак вимагають подальшого доопрацювання. |
| **Середній рівень**<br>**12-9 балів** | Робота виконана частково, із запізненням або неточностями. У ній відсутній аналіз, лише констатація фактів. |
| **Низький рівень**<br>**8-4 балів** | Робота не виконана або формальна. |
| **Незадовільний рівень**<br>**0 балів** | Робота не виконана взагалі. |

**10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни**

| | |
|---|---|
| **Засоби навчання** | Навчальний процес потребує наступних засобів навчання:<br>- мультимедійне обладнання;<br>- комп'ютерна система та мережа;<br>- роздатковий ілюстративний матеріал лекцій; |

| | |
|---|---|
| | – презентаційний матеріал лекцій;<br>– методичні вказівки до виконання семінарських і практичних робіт. |
| **Інформаційне навчально-методичне забезпечення** | **Рекомендовані література та джерела інформації**<br>**Основна**<br>1. Бульбенюк С. С., Довганик Н. М., Зайцева З. І. та ін. *Практична політологія* : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2022. 302 с.<br>2. Іванова Н. Ю., Смолянюк В. Ф. *Політологія* : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2021. 473 с.<br>3. Требін М. П. *Соціально-політичні студії* : навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 544 с.<br>4. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. *Політологія* : навч. посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 228 с.<br>5. Юрій М. Ф. *Основи політології* : навч. посібник. Київ : Кондор, 2022. 240 с.<br>6. Тетарчук І. В., Дяків Т. О. *Політологія для підготовки до іспитів* : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 160 с.<br>**Додаткова**<br>1. Правова і політична культура українського соціуму за умов модернізації політико-правового життя : монографія / О. О. Безрук, Л. М. Герасіна, М. П. Требін та ін. Харків : Право, 2021. 376 с.<br>2. Політична система України в умовах воєнного стану : наукова доповідь / за ред. О. О. Рафальського ; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2023. 180 с.<br>3. Українське суспільство в умовах війни: політичний та соціокультурний виміри : зб. наук. праць / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2022. 248 с.<br>4. Caramani, D. (Ed.). (2023). Comparative Politics (6th ed.). Oxford University Press.<br>5. Gherghina, S., Pilet, J.-B., & Suiter, J. (2025). Practices of Democracy: An Introduction. SAGE Publications.<br><br>**Інформаційні ресурси**<br>1. Сайт Верховної Ради України http://zakon1.rada.gov.ua<br>2. Реєстр політичних партій http://www.minjust.gov.ua/parties<br>3. Бібліотеки та інформаційні центри України http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html<br>4. Електронні бібліотеки. http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html<br>5. Сайт науково-дослідного інституту українознавства https://ndiu.org.ua/<br>6. Сайт Інституту історії України НАН України - http://history.org.ua/<br>7. *ЕНК розміщений в системі дистанційного навчання Moodle*<br>**Платформи для вдосконалення навичок і саморозвитку:**<br>1. Електронні навчальні онлайн-курси на платформі https://prometheus.org.ua.<br>2. Електронні навчальні онлайн-курси на платформі https://www.coursera.org/.<br>3. Електронні навчальні онлайн-курси на платформі https://www.futurelearn.com/courses. |

| | |
|---|---|
| | 4. Платформи для вдосконалення навичок і саморозвитку https://mon.gov.ua/news/platformi-dlya-vdoskonalennya-navichok-isamorozvitku.<br>5. НМЦ вищої та фахової передвищої освіти. Платформа МООС – Масові відкриті онлайн-курси. https://nmc-vfpo.com, https://kursik.com.ua. |